

willen zeggen stijl? En komen over wordt over (an niet achenen gevoelen? r veel zocht, voordien, ook

Karveld en neer gegeven mooie woormen van de daarom stond den daardoor al had Alex laat, wilde, ame ziel zag, niet kunnen

choone leven gvoor haar d menschen in zorg voor en bleef over spreekte van je wist zich a, die zij niet haar waren, met haar onniet een bui-

mooie boek, de die er uit iet lichtvaaroghartig afwillen. Het ziet als één daan en misals zondaren,

oor Christus toelating tot wanneer het wij het Lam zich ook over ndaren". an stijl, geestontdekkend.

H. S.



onzen tijd te geen gemakrijke verwar-

leden de dinst nog op hun menschen braafmen, dat alles ang der revoog het wereld-

beginselen van belooften de hooggelooftelieden zei, de lie nu te zordden zoo goed hiernamaals

ooze toestand t laat.

ndersom proweemaal twee zin, want hoeoudt. De rede l, en men betgunning over i worden.

van een goed n uitgeeft des g kan gepaard wijde lijnen

niet moet men van den man. nota bene wel n niet door de zij geschoven. s, vanwaar hij nen omvatten denkenbeeld gepunt draait van Pilatus:

wat is waarheid, overtuigender worden uitgesproken dan thans. Dit geldt niet het minst voor de huidige erg in trek zijnde moderne theologen. Van Karl Barth werd getuigd: hij is eclectisch — van alles wat, gewoonweg gezegd — zoowel filosofisch als theologisch, omdat hij geen enkelen vorm voor vol aanziet. Men kan hem dus nooit narekenen. Gij meent hem te vatten — hij ontglipt u en gij hebt niets in uw hand. En daarom heet hij „profeet“.

En die wetenschappelijke kunst heet dialectiek. In de wetenschap, maar vooral in de politiek hoog vered. Men luistere maar eens naar de bolsjewisten en de socialisten.

En er zijn menschen die begrijpen willen, en die dit soort vogels van diverse pluimage achterna loopen met zout in de hand, om het op hun staart te leggen, maar zooiets lukt nooit, zei men voorheen, toen de redelijkheid nog in eere was.

Geen wonder, dat wij allerlei vreemde dingen zien om ons heen. En af en toe de zucht hooren: ik begrijp er niets meer van.

Nu ik hiermee even bezig ben, vind ik een geschikte gelegenheid een paar brieven te beantwoorden, die ik al eer had moeten behandelen. Ik begin — in den stijl van onzen tijd — met den brief, dien ik het laatst ontving.

De broeder, die zeer vriendelijk was, waarvoor ik hem gaarne wil danken, wees op een zinnetje in een mijner vorige brieven, waarin ik vertelde van een zakenman, die een boete kreeg, omdat een van zijn kantoomeisjes een uurtje overwerkte.

Hij zegt: daar is een andere kant aan het geval. Waarom nemen die zakenmenschen toch al maar meer en soms uitsluitend meisjes op hun kantoren? Het meisje verdringt alom den jongen man. Ik zie ze overal, in de rijksbureaux, op de kantoren, in de fabrieken, in het leger ook al, wat wij afkeken van de Duitschers, die hier hun „grijze kraaien“ trotsch lieten rondwandelen. Wij hebben onze „marva's“.

Overal vinden we de meisjes. Alleen — niet meer in de huishouding. Moet dat nu zoo?

Ik stem toe, dit is een der vreemde symptomen van onzen dag. En ik wil er ook wel heel wat kwaad van zeggen, hoewel dat weinig helpt.

Het is waar; de kantoren en de bureaux zitten vol meisjes en de arme huismoeder met een zwaar gezin en vaak ziekelijk van overwerk en zorg, kan geen hulp krijgen en de gestichten van barmhartigheid moeten straks hun taak opgeven. Men wil niet meer.

Op het kantoor en in de fabriek is alles veel beter en de meisjes zijn handiger dan de jongens en hoeveci zij ook verdienen, toch misschien nog goedkooper en zij zelf gevoelen zich vrij.

Als ik zoo in den laten middag door de drukste straten van de stad wandel, zie ik deze meisjes zitten in de restaurants en café's, met een glas limonade of bier voor zich, en rookend een sigaret.

Wat een vreemde wereld zegt men dan.

Maar zeg het eens tegen die meisjes, als gij er ergens een in huls mocht kunnen treffen; zij lacht u hartelijk uit. Gij wordt oud of zijt achterlijk, kunt met uw tijd niet meer mee.

Het is alles waar en vreemd. En bedenkelijk ook.

Want de vrouw pleegt het langst nog de goede orde in eere te houden, als de man al lang van streek is. Zij is doodsbang voor antiek te worden gehouden, in haar kleeding, maar in de zeden houdt zij het langst maar aan het oude vast. Daar is zij ook het veiligst bij. Zij is zuinig, en als zij verkwist, is het in de overmaat van dingen die nog blijven, kleeren, juweelen. Maar als zij nu ook naar de café's leert loopen en gaat rooken — ja, dan kan het huisgezin allengs zijn matten wel oprollen. Wat doen wij ook met dat oude ding, de gezellige huiskamer, waarover in mijn jeugd prof. Fabius een zoo kostelijk referaat kon houden?

Wij hebben het voorts ook allemaal zoo druk met de omzetting van heel het maatschappelijk leven en met al ons druk organiseren, dat ons als ademloos van de eene vergadering naar de andere doet snellen, dat wij de heerlijke rust van het gezin niet meer kennen.

En toch, — in de Tweede Kamer hoorde ik het een ernstige, zeer begaafde liberale vrouw zeggen: als gij mijne heeren het geluk in huis niet vindt, dan vindt gij het nergens.

Wie geeft het haar nu nog toe? Wij zoeken het geluk buitenshuis.

Zoo zou ik kunnen voortgaan met op allerlei symptomen te wijzen, die voor onzen dag doen vreezen. Eigenlijk is dat een werk aller moralisten geweest, de eeuwen door. En veel baat bracht het niet, omdat de meesten hunner slechts het symptoom konden aanwijzen en bepruttelen, maar de kern der zaak niet konden zien.

Alleen het Woord Gods en de daarop gebouwde goede belijdenis der kerk leeren ons het leven goed zien. Het kwaad onzer eeuw is, dat zij erger nog dan de vorige dat Woord en die belijdenis verwerpt.

En daardoor komen op de valsche kerk en de valsche staat, tengevolge waarvan de kracht van de weerhouding der zonde steeds meer aan het leven wordt onttrokken.

Wereldsche wijsheid spreekt van het probleem van kerk en staat en zet die als twee vijandige machten tegenover elkander. En men klaagt dan over „gods-

diensttwisten“ die vroegere eeuwen het bloed bij stroomden deden vergieten. Schrikkelijk misverstand, want kerk en staat behooren beide te staan aan den kant van het koninkrijk Gods. De strijd ging steeds tusschen de valsche kerk en den valschen staat, wapenen van den vorst der duisternis.

En wie onze eeuw goed wil zien, moet dit innerlijk vervalschen van de kerk en den staat, die beide onzen Heere Jezus Christus als hun Koning moeten willen erkennen, willen opmerken.

Zoo kom ik tot mijn tweeden brief, die dit treffend belicht. Een zuster uit Almelo zond mij toe een artikel uit een in haar omgeving blijkbaar veel gelezen blad. Het was een artikel van het hoofd eener christelijke school, lid der Ned. Herv. kerk, en tevens van de Partij van den Arbeid.

De man teekent eerst den sozialen toestand der arbeiders in de eerste helft der achttiende eeuw met de gebruikelijke cliché's.

De arbeiders hadden het toen zeer slecht en het was Marx, die optrad om hun ketenen te verbreken. Hij was het, die de onbetaalde rekening van het christendom aan dat Christendom voorlegde. Ik vraag: wat was dit christendom? Dat der Fransche revolutie, want de nood der arbeiders was de vrucht van de beginselen der revolutie. Ik ben christen evenged als gij, zeide een harer felste profeten, prof. Opzoomer, tegen Groen. Deze antwoordde: het Woord Gods zal beslissen, wie Christen heeten mag.

Waar was in die dagen de kerk van Christus? Zij school weg in zoo goed mogelijk verborgen plaatsen en toen zij weer te voorschijn trad in de Afscheiding, werd zij hevig vervolgd door de „officieele kerk“ en door de soldaten eener overheid, die bedorven was door een door en door vervalscht staatsbegrip en de daarop berustende staatspractijk.

Toen dat „christendom“ er was, was de kerk nauwelijks zichtbaar.

Wij huiveren, als wij de taal van een Voltaire lezen, maar wij moeten dan ook bedenken, dat hij niet dan een valsche kerk zag.

En toen Marx dus zijn brief aan dat „Christendom“ zond, zou een post, die het juiste adres zocht, dien hij hem zelf in de bus hebben geworpen. Want hij was een der duidelijkste exponenten van het ongehoof en de revolutie, die zooveel kwaad brachten over degenen, die wij gewoon werden arbeiders te noemen. Ook thans nog, nu hun voornaamste werk het staken, d.w.z. het niet arbeiden, is.

Maar goed — het is nu dat schoolhoofd, dat de arbeiders oproep een dienst in de Ned. Herv. kerk bij te wonen op den eersten Meidag, den dag van Marx. Want die kerk zou hun vertellen: ik ben blij, dat uw ketenen verbroken zijn, en nu wil ik u helpen een wereld te winnen. En dan heeft die kerk ook het recht en het gezag om te zeggen: maar ik heb u, o arbeiders, nog iets meer te brengen. Er is niet alleen een wereld te winnen voor en door u, maar ik wijs u ook den weg ten hemel.

En daarmee overtroeft dan de Ned. Herv. kerk waarlijk Marx, want die zei, dat de hemel er alleen maar was voor de musschen.

Hier hebt gij nu den valschen staat, maar ook een valsche kerk.

Het is niet alleen de Ned. Herv. kerk, die in haar verzwakking der belijdenis, de overwinning op de wereld denkt te behalen, de Roomsche kerk kan het nog beter. Zij is „wereldkerk“, en zij ziet met een glimlach de stuiprekkings van een afgedoold oecumenisch protestantisme, doet aan dat oecumenisch gedoe niet officieel mee, maar zendt er wel haar lustersaars en soms haar redenaars. Het komt zoo wel in orde. En in bond met het humanisme, dat zich allerwege breed maakt, zal zij de maatschappij herscheppen naar het model van een vermoderniseerd middeleeuwsch kunstwerk.

In de dagen der vorige verkiezingen werd mij het program der R. Kath. arbeidersbeweging, die thans de politiek beheerscht, toegezonden. Ik kreeg gelijken indruk als van het geschrift van dien christelijken onderwijzer. Wij zullen, o, geliefde arbeiders, de wereld voor u winnen. En dan garandeert de kerk u den hemel daarenboven. Meer kan een mensch, zou men zoo zeggen, niet vragen. Of is er iemand, die nog hooger biedt?

En zoo wordt de weg voor den antichrist bereid. Dat is het teeken van onzen dag. En nu kunnen we over allerlei symptomen klagen, en terecht, en zuchten over allerlei inderdaad beangstigende problemen, maar het groote probleem, ook weer voor onzen tijd, die valsche kerk en die valsche staat, eischt van ons allereerst de volle aandacht.

Tot de volgende week.

Met hartelijke groeten en heilbede.

Uw toegenege MARNIX.



Millioenplan.

De J. van Bruggen schrijft in „Kerkbode van Drente“ over het hier gepubliceerde advies inzake het miljoenplan:

Wij oordeelen, dat deze verklaring te betreuren is. Niet wijl we van meening zijn, dat men wel moet meewerken aan de vorming van het miljoen. Ook wij zijn van oordeel, dat het thans, nu ons christelijk leven in zulk een ernstige crisis verkeert en er gegronde reden voor zorg is ten aanzien van de koers, die door de A.R. schijnt te zullen worden gevaren, geen tijd is, om een miljoen bijeen te brengen. Eer we daaraan beginnen moeten we de vragen, die onze geleerden ontrusten, breed en grondig hebben doorgesproken en tot klaarheid hebben gebracht.

Dat wij thans niet tot de vorming van het miljoen willen bijdragen zal niemand ons euvel duiden. Er zijn verscheiden kiesverenigingen, van welke we hoorden, dat zij voor zich in haar geheel hetzelfde hebben besloten. En de partijleiding heeft onze kiesvereniging niet gevraagd, hoe wij over de vorming van een miljoen in dezen tijd dachten. Dit besluit is zonder voorafgaande bespreking in de kiesverenigingen kortweg in den top genomen.

Dat is dus precies hetzelfde als wat in bedoelde verklaring gezegd is. Het verblijdt ons.

Maar we vragen nu des te meer: welk bezwaar kan er dan zijn? We lezen:

Indien in de A.R. partij besloten wordt tot iets dat ons niet goed schijnt, dan is toch het eerste wat gedaan moet worden: onze bezwaren in de kiesvereniging en zoo noodig ook aan hogere partijinstanties voorleggen. Doch..... wij lezen in de REFORMATIE niet, dat één der ondertekenaars dit heeft gedaan. Zelfs wordt den lezers van bedoeld advies deze eenig goede weg NIET gewezen! Men zegt alleen: „Doe er niet aan mee“. En dit achten we geheel fout. En uiterst gevaarlijk. Want dit strijdt met alle goede orde in eenig samenlevingsverband en kan niet dan verwarrend en verstrend en onthindend werken.

We begrijpen dit niet. Zelf zegt ds v. B., dat de zaak van boven af is opgelegd. Dat vinden wij ook. Maar nu dus onze menschen gevraagd worden mee te helpen aan een kapitaal, waarvan vrijwel niemand begrijpt, wat er straks mee-gedaan wordt, is het goed, op veler vraag-om-advies antwoord te geven. Of moeten de vragers, die op korten termijn advies begeeren, wachten op later? En intusschen toch maar offeren zonder controle? Men mag alleen offeren als men de consequenties kent, voorzover dit mogelijk is. Voorts is de A.R. partij geen kerkelijk instituut, en is het centraal-comité niet eens een partijbestuur. We kennen daar geen „leider“ in juridischen zin. Eindelijk: de bekende verklaring bedoelde den weg open te houden voor nadere bezinning, eventueel ook nadere formulering van bezwaren. Maar ons dunkt, dat ieder een advies geven mag. Vooral als het betreft een financiële bijdrage ten bate van een partij, die straks menschen pousseeren en subsidiëren gaat (b.v. zulken als prof. Hellemans van de V.U.), die ons, krijgen ze de kans, nog probeeren zullen van al onze bezittingen (kerkelijk) te berooven. We houden ons geld graag voor wat we noodig hebben om nog te kunnen getuigen.

K. S.

De Toornvliet en Rev. Hoeksema.

Wij zijn niet gewoon, breed in te gaan op het blad van ds Toornvliet, omdat het: 1o ons nooit rechtstreeks wordt toegezonden; 2o, doorlopend onwaar is; 3o „kwesties“, die al lang beantwoord zijn, ophaalt, zonder zich van het antwoord iets aan te trekken.

Dezen keer echter treft ons in „The Standard Bearer“, het orgaan van ds Hoeksema (Grand Rapids, Amerika), een artikel, dat deze gezonden heeft aan „De Strijdende Kerk“ (het orgaan van ds Toornvliet). De T., en met hem afzakkende — het kwaad staat niet stil — ook dr Kraan had het een en ander opgevraagd van Rev. H., waarin deze op een bepaald punt met ons van meening verschilt; en dit was hem genoeg geweest om het betreffende gedeelte in zijn polemisch bedrijf tegen ons te citeren. Als naar gewoonte werd weer nagelaten te vermelden, dat Rev. H. inzake de eigenlijke kwesties (het „Hervormde“ kerkrecht, de binding aan het voor-wedergeborenhouden, en aan de gemeene-gratie-formuleetjes, voor zoover zij zich aanstellen alsof ze dien naam protegeeren) volkomen aan onzen kant staat. Een poosje later constateert dan weer dr Kraan, dat wij in een ander opzicht met Rev. H. instemmen, en dan deugt van Rev. H. opeens heelemaal niets meer. En zoo draait de molen verder. Het is het normale gedoe van synodocraten, die hun eigen beslissingen niet kunnen verdedigen en dus allemaal over wat anders spreken. Rev. H. heeft nu aan het blad van ds T. volgend ingezonden stuk toegezonden, dat wij overnemen uit „The Standard Bearer“.

Geachte redakteur!

Wij U zoo vriendelijk zijn, om het volgende over te nemen in Uw blad? Het is een reflectie op een paar artikelen, die verschenen in „De Strijdende Kerk“ van 9 and 23 Nov. 1946. 't Is wel een beetje laat voor replek, maar dit is grootendeels buiten mijn schuld. Had U mij die nummers van Uw blad, waarin de bewuste artikelen verschenen, aanstonds toegezonden, ik zou er ongetwijfeld terstond op hebben gereflekt. Dit had ik zeker mogen verwachten, temeer daar Uw blad immers gedeeltelijk gratis wordt verspreid. Nu hoorde ik echter van anderen in het oude vaderland, dat er uit mijn brochure „De Geloofvigen en Hun Zaad“ in Uw blad breed werd geciteerd. 'k Heb daarop, via ons blad, verzocht om exemplaren van de nummers waarin die aanhalingen voorkwamen, doch zonder gevolg. Eindelijk kreeg ik de boven genoemde nummers van

„De Strijdende Kerk“ toch in handen, door een vriend van me in Kalamazoo, Mich. Dit ter verklaring van dit late schrijven mijnerzijds.

Nu heb ik, geachte redakteur, hoegenaamd geen bezwaar er tegen, dat U uit mijn brochure citeert. Maar wel gaat mijn protest tegen het eenzijdige van die aanhaling, waardoor mijn brochure in dienst wordt gesteld van Uwe oppositie-propaganda tegen de vrijgemaakten. Dit was, inderdaad mogelijk, omdat ik het met de verbondsbeschouwing, die algemeen door hun leiders wordt gepresterd, niet eens ben, en omdat ik die beschouwing indirekt in mijn brochure bestrijd. Maar dat was niet de bedoeling van mijn schrijven, zooals ik duidelijk in mijn Voorwoord te kennen geef. Mag ik U en Uwe lezers daarom op het volgende attent maken:

1. Eerlijkheidshalve had U mij in Uw inleidend woord aan Uwe lezers moeten voorstellen, niet als iemand, wiens woord in officieel kerkelijken zin voor U van gewicht kan zijn, maar als een ketter, die juist om den strijd, dien hij streeft, en waarvan U gewag maakt, door de Christelijke Gereformeerde Kerken ten aanzien, Uwe zusterkerken, ben uitgeworpen. Uwe artikelen laten thans den indruk, dat er iemand van betekenis aan het woord is. U zult mij toestemmen, dat ze een geheel anderen indruk hadden gelaten, als U b.v. geschreven had: „Laat ons eens zien, wat een ketter uit Amerika, die door onze zusterkerken om zijne beschouwing werd uitgeworpen, over de verbondsbeschouwing van de vrijgemaakten te zeggen heeft“.

2. U had er aan kunnen toevoegen, dat die verbondsbeschouwing van Prof. Heyns destijds scherping en inslag was in de Christelijke Gereformeerde Kerken alhier, en met officiële goedkeuring voor jaren aan de Theologische School der Kerken werd onderwezen. En deze beschouwing vindt nog altijd zeer vele aanhangers in die Kerken, in weerwil van het feit, dat men in den laatsten tijd de voorstelling geeft, dat de theorie der veronderstelde wedergeboorte door haar wordt voorgestaan.

3. Bovendien had U er ook aan moeten toevoegen, dat Uwe kerken het ook niet met mijne verbondsbeschouwing eens zijn, zooals U wel duidelijk moet worden zijn uit mijn brochure. Wat naar mijne inziens overtuiging de zuivere en scherpe Gereformeerde lijn is, werd ook door Uwe Synode van Sneek-Utrecht en later niet getrokken. Toch is die antithetische-organische lijn, toegepast op de ontwikkeling van Gods Verbond in de lijn der geslachten, de duidelijke leer der Heilige Schrift. Als het niet beneden Uwe kerkelijke waardigheid is, geachte redakteur, om deze dingen met een ketter te bespreken, zou ik gaarne, om der waarheid wille, zulk een bespreking met U voeren in

Uw blad en het onze. Doch daarover gaat het thans niet. Om eenzijdigheid te vermijden, en niet den indruk te laten, dat het U eigenlijk te doen was om door mijn brochure een aanval te doen op de vrijgemaakten, had U ook deze zijde aan Uwe lezers moeten voorstellen.

4. Mag ik hieraan ook nog toevoegen, dat het mij zeer diep heeft gegriefd, dat de Gereformeerde Kerken in Nederland, waarin ook ik ben geboren en getogen, zoo vaneen gereten werden; dat ik, uit kerkrechtelijk oogpunt de schuld van deze scheuring, geheel moet werpen op de „synodalen“; dat de „Standard Bearer“ van het begin af heeft gewaarschuwd voor het heilloos spoor, dat destijds door Dr Hepp c.s. en spoedig daarna door de Synode van Amsterdam, 1836, werd ingeslagen; en dat ik geloof, dat het tot heil der Gereformeerde Kerken in Nederland zou zijn, als Uwe kerken van harte schuld beleden van de hiërarchische handelingen door de breedere vergaderingen verricht, om dan samen, in liefde en vrede, de verbondskwestie in vrije bespreking te trachten op te lossen?

Mijnheer de redakteur, ik vertrouw, dat U niet zult weigeren het bovenstaande in Uw blad op te nemen. Laat mij U verzekeren, dat, ofschoon ik wel officieel een ketter ben, ik de Gereformeerde waarheid liefheb en altijd gestreefd heb en nog streef voor het heil der Gereformeerde Kerken.

Met dank voor de plaatsing.

H. HOEKSEMA.

Wij weten niet, of dit artikel zal worden opgenomen door ds T.

Overigens doet het ons leed te vernemen, dat Rev. H. onlangs ziek geworden is. Wij hebben voor dezen broeder, die naar onze stellige overtuiging ten gevolge van het onvermogen der Vrije Universiteit in 1924 door Amerikaansche kerken mishandeld is, een klimmende sympathie sedert ons bezoek aan Amerika in 1939. Wij hopen van harte, dat hij aan zijn arbeid kan worden terug gegeven.

K. S.



GEREFORMEERDE KERKEN
(Onderhoudende Art. 31 K.O.).

Tweetalte:

Schiedam: 2e pred. plaats, O. W. Bouwsma te Breukelen en W. W. J. van Oene te Oud Loosdrecht.

Beroepente:
Langerak en te Sneek: C. v. d. Waal te Pingjum.
Daarlerveen, Den Ham, Haren, Onnen, Pieterburen en Valthormond: Cand. J. Kok te Hilversum.
Aalten en Winterswijk: A. Jagersma te Minnertsga.
Aduard: H. Scholten, cand. te Zuidhorn.
Eindhoven: G. Koenekoop te Gouda.
Schiedam: W. W. J. van Oene te Oud Loosdrecht.
Zuidbroek: P. Wulffraat te Kantens.

Bedankt voor:
Driebergen-Doorn: S. de Waard te Maassluis.

Aangenomen naar:
Groningen: H. Knoop te Delfshaven.

Intrede te:
Gramsbergen: M. Janssens, tekst Matth. 7:24-27.
Lutten: M. Janssens, tekst Psalm 119:105.

— BEROEPBAAR. De classis Grootegast van de Geref. kerken heeft in haar vergadering van 3 Juli j.l. beroepbaar verklaard cand. J. J. van der Hoek, B 254 te Zuidhorn en cand. H. Scholten, de Gert, Zuidhorn. Beide zijn telefonisch te bereiken onder no. 28.

— ADRESSEN. TE KATWIJK AAN DEN RIJN is het adres van Ds G. Boersma veranderd van Sandtlaan 6 in Nieuwe Duinweg 51. Het telef. nr. is 2596. Giro 260154.

— SANATORIA LAREN EN OMGEVING. Bij opname van patiënten in de Sanatoria in Laren en omgeving wordt men dringend verzocht direct bericht te zenden aan de kerk van Bussum. Adres: G. van Buuren, Badhuislaan 59, tel. 6760.

— ROOZENBURG. Bien étonnés de se trouver ensemble. U kent misschien dit Fransche spreekwoord? Het beteekent: Erg verwonderd, elkaar hier samen aan te treffen. Wanneer Ds J. H. Rietberg en Prof. Dr S. Greijdanus in de plaatselijke bladen de lijst van predikbeurten voor Zondag 29 Juni inzagen, moest dat Fransche spreekwoord hun in de gedachten schieten. We lezen daar immers:

Geref. Kerk 9.30 en 6 uur: Ds J. H. Rietberg, pred. te Maassluis.

Geref. Kerk (art. 31) 9.30 en 3 uur: Prof. Dr S. Greijdanus, van Kampen.

Zooals men weet, heeft Ds Rietberg als Wachter-redacteur jarenlang voor de reformatie gestreden. Maar toen het meenens werd en berooving van ambt en positie ging dreigen, heeft Ds Rietberg het strijdtoneel verlaten. Prof. Greijdanus intusschen hield — en houdt tot op vandaag toe — in de vuurlinie stand, ook al zijn hem ook inderdaad de beroovingen bovengenoemd overkomen. Zoo kan het thans gebeuren, dat Ds R. en Prof. G. op één Zondag en op één plaats elkander samentreffen. Alleen zal de één dan voortgaan in de niet meer ge-reformeerde kerk en de ander in de nog wel en opnieuw geref. kerk.

Ondertrouwd:

U. NOORDENBOS
en

A. J. SIKMA.

Wed. van S. JONGBLOED.
Huwelijksvoltrekking ten Stadhuis van Leeuwarden, D.V. op 18 Juli 1947, om 14 uur.

Kerkelijke bevestiging in de Doopsgezinde Kerk Wirdumerdijk, aldaar, om 14.30 uur, door den Weleerwaarden Heer Ds G. Hagens, Gereformeerd Predikant.

Gelegenheid tot gelukwensen: te Voorburg, Kon. Wilhelminalaan 43, op 9 Juli a.s., van 20 tot 22 uur; te Leeuwarden, Hotel „De Kroon“, op 18 Juli a.s., van 16.30 tot 18 uur. Toekomstig adres: Prinses Mariannelaan 262, Voorburg.

Wij hopen, zoo de Heere wil, met onze geliefde Ouders,

G. RIETKERK

en

J. RIETKERK—
PASSCHIER,

op 19 Juli a.s. hun vijf en twintigjarige Echtvereeniging te herdenken.

Hun dankbaar twaalfal.

Lisse, Hyacinthenstraat 16.

Heden nam de Heere tot Zich in Zijn heerlijkheid, onze lieve Zoon en Broeder
GIJSBERT,
op den jeugdigen leeftijd van bijna 14 jaar,
1 Corinthe 15:55.

A. HORDIJK.
C. H. HORDIJK—
DEN HARTOG.

ARIE.
JAN.

Rotterdam, 2 Juli 1947.
Van Citterstraat 32 b.

De teraardebestelling heeft inmiddels plaats gehad.

Na een langdurig, geduldig gedragen lijden, nam de Heere heden tot Zich in Zijn eeuwige heerlijkheid, onze zeer geliefde Vrouw, Moeder, Behuwd-, Groot- en Overgrootmoeder,

PIETERTJE
VAN DER VEN,
geb. BAAN,

in den ouderdom van ruim 71 jaren.

2 Cor. 5:1.

H. I. Ambacht:
S. v. d. VEN.

Zwijndrecht:
J. ZIJDERVELD.

Wedn. v. B. v. d. VEN.

J. C. ZIJDERVELD—
LOBBES.

H. I. Ambacht:
E. v. d. HOUT—

v. d. VEN.

A. F. v. d. HOUT.

A. v. d. VEN.

J. v. d. VEN—LOS.

Ridderkerk:
Wed. B. E. DE JONG—

v. d. VEN.

H. I. Ambacht:
L. B. v. d. HOUT—

v. d. VEN.

A. J. v. d. HOUT.

Zwijndrecht:
W. v. d. VEN.

M. v. d. VEN—
BAKKER.

H. I. Ambacht:
C. BAKKER—

v. d. VEN.

C. B. BAKKER.

S. v. d. VEN Jr.

E. v. d. VEN—
SCHOUTEN.

Nieuwdorp (Z.):
J. v. d. VEN.

A. v. d. VEN—
BAKKER.

Kleinkinderen en Achterkleinkinderen.

H. I. Ambacht, 4 Juli '47.
Onderdijkscherijweg 238.

De begrafenis heeft plaats gehad Dinsdag 8 Juli, op de Nieuwe Begraafplaats te Zwijndrecht.

Welk plattelandsgesin is genegen Moeder en 3 kinderen (bloedarm)

voor c.a. 6 weken, Juli—Augustus, op te nemen?

Moeder bereid werkzaamheden te verrichten. Brieven No. 247, Bureau „De Reformatie“, Goes.

VACANTIEVERBLIJF

gevraagd door 2 verpleegsters, ongeveer 1e helft van September, Brieven No. 246, Bureau „De Reformatie“ te Goes.

KENT U REEDS

Zangers en Speellieden

van D. W. L. MILO?

Dit werk is onmisbaar voor hen, die belang stellen in den eeredienst onzer Kerken. Prijs f 5.—, voor abonné's op de R.-B.-Serie f 2.50.

Vraagt het Uw boekhandelaar of den uitgever.

Oosterbaan & Le Cointre N.V.,
Goes, Giro 36000.

LAAT NU UW JAARGANG

„DE REFORMATIE“

INBINDEN.

f 3.— per jaargang.

Register wordt bijgeleverd.

BOEKBINDELIJ VAN KUIJK

Zalmstraat 1 — Scheveningen

ANTIEKE

Klokken, Meubelen, Tegels, Tin- en Koperwerk, enz., enz. koopt en verkoopt:

Kunsthandel „OUD HOLLAND“

(eig. J. van Dijk), Rotterdam,

Cl. de Vrieselaan 80, Tel. 36466.

COPIER-INRICHTING „ECCLESIA“

Eigenaar J. VERMIJ,

Koningin Emmakade 194,

DEN HAAG,

Telefoon 39.84.92,

Postrekening 305250.

COPIER-, TYPE- en ADRESSEERWERK

Uit voorraad leverbaar:

Kaartsysteem voor Kerkelijk gebruik

PRIMA CARTON

Kaarten voor Mannen (groen), Vrouwen (oranje), en
Gezinskaarten (rood)
per 50 stuks f 2.50, per 100 stuks . . . f 4.50

Scheidingskaarten met tab: „belijdende leden“,
„doopleden“, „vertrokken“, „ontrokken“ en
„overleden“, per stel 0.75

Alfabetkaarten, per stel van 25 stuks 1.50

Kartonnen kaartenkastjes, zeer sterk, voor ruim
800 kaarten 12.50

Eikenhouten kaartenkastjes voor ruim 800 kaarten 28.—

Levering kan geschieden door middel van Uw Boekhandel of rechtstreeks bij

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

Giro 36000

TE KOOP:

Jacq., Vest, gestr. Pant., zw.
Demi, Hoogeh., Bolh., Gleeufh.,
alles nauwel. gedr., vooroorl.
kw. Brieven No. 248, Bureau
„De Reformatie“ te Goes.

NAAST

Zilveren
Avondmaalserviezen
en Doopvonten

leveren wij nu ook serviezen en
doopvonten in

GERO-TIN

Vraagt vrijblijvend prijsopgaaf.

L. GEUSEBROEK & ZON

JUWELIERS,

WEIMARSTRAAT 303—305,

Telefoon 337822, DEN HAAG.

De Kerkeraad van de Geref.
Kerk (onderh. Art. 31) te
Urk, heeft dringend behoefte
aan een

RUIME HULPKERK MET CONSISTORIE.

Wie kan helpen? Brieven aan
G. HEETEBRIJ, Scriba.

GEZELLIGE HUISGENOOTE
gez. (geen dienstbode), van
Geref. beg., om voor mijn
20-j. schoolg. pleegdochter de
huish. te verz. Hulp voor ruw
werk. Wasch buitensh. 6 weken
vrij. Adres: Dr D. J. A.
WESTERHUIS, Utr.weg 50
(Oikoth), Arnhem.

Mevrouw WAAGMEESTER,
Traay 230, Driebergen, vraagt
voor direct

EEN NET MEISJE,
die met haar alle voorkomende
werkzaamheden kan doen.
Gezellige werkring. Gezin met
3 kinderen. Goed loon.

Medewer
Prof. Dr
Ds H. K
v. Til, P

Alle s
aan: J
Adm.

INHOUD
Synodocr
twee, Ez
leven: Z
lijst, VI;
lijke uits
Dr B. W
plein: V
kerken:
Korte B



Hoe v
der wet
kwestie,
geoorde
Met d
Voorra
De ee
kwestie
geding
een feit
de laats
kele kw
Het i
open
des F
volke
gelij
dus dez
ter, zo
en h
Of, a
ordir
dus, di
gen aan
vaststel
heid on
volle
de zoo
vijn's w
k r a c
o n g e
lijken d
Inder
En in
dät ref
tengevo
derdaad
gesteld,
zou het
en duid
meerde
vragen
van een
geweest
In d
door „
handha
„1905“
kringen
omtrent
geval
vormd
elkaar